

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Acțiunea oblică, de d-l George Plastara.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție*,
secf. III: Ministerul de finanțe cu Apostol Zappa și alții.

Curtea de apel din București, secțiunea III: Ministerul public și
Societatea de asigurare Generală, reprezentată de N. G. Cantacuzino și G. Știrbei, cu Isac Beligrădeanu.

Tribunalul Ilfov, secf. comercială: Manufactura regală de lumânări a Curții din Bruxelles și altul cu firma S. Albahary et C-ie.

ACȚIUNEA OBLICĂ

(URMĂRIE)¹⁾

§ 3. Efectele acțiunii oblice

13. Voiu vorbi despre efectele acestei acțiuni cu privire la raporturile dintre creditor și cel de al treilea, la raporturile dintre creditor și debitor, la raporturile dintre ei și la autoritatea lucrului judecat.

14. In cece privește raporturile dintre creditor și terțiu, acesta va putea opune aceluia toate excepțiunile ce putea să opună debitorului. Creditorul nu este el oare în cazul acesta un fel de reprezentant universal al debitorului? Cât despre terțiu, el va putea să opună creditorului lipsa de interes, care este ceva analog beneficiului de discuțiune al cauziunei.

15. Dacă trecem acum să considerăm raporturile creditorilor cu debitorul, constatăm că ei exercită drepturile debitorului în numele acestuia, ceiace face că ei nu pot avea calitatea de mandatar legal, care ar presupune acțiunea făcută în numele lor personal.

Cât despre dreptul exercitat de creditor, el nu devine indisponibil în mâinile debitorului, căci nu este vorba

de un act de urmărire sau o cale de execuțiune. Dar dacă este astfel, debitorul nu poate el oare să se înțeleagă cu creditorul pentru a paraliză efectele acțiunii intentate de creditor²⁾?

Este evident că dacă se recurge la un astfel de procedeu, creditorul va avea deschisă, în cazul acesta, calea acțiunii pauliane pentru a ataca actul de fraudulos. Nu credem însă admisibilă soluțiunea unor autori, după cari creditorul ar putea să ajungă a face dreptul indisponibil, printr'o subrogare în drepturile debitorului, căci această subrogare care ar deposeda pe debitor de acțiunea sa, transmițând-o în acelaș timp creditorului, nu este de loc compatibilă cu caracterul acțiunii oblice, unde creditorii lucrează în numele debitorului, iar nu în numele lor personal³⁾. Ea ar fi poate posibilă în ipoteza acțiunii pauliane.

16. Ne rămâne să examinăm efectele acțiunii oblice, îmbrățișând raporturile creditorilor între ei și cu privire la autoritatea lucrului judecat. Chestiunea nu prezintă aici nici o dificultate. Bunul care, prin exercițiul de către un creditor al acțiunii oblice a intrat în patrimoniul

2) Transacțiunea făcută de debitor posterior intentării acțiunii, sau într'un mod mai general, excepțiunile care nasc după intențarea acțiunii oblice, pot ele fi opuse creditorilor? Labbé, op. cit., spune că nu, asimilând pe creditorul care exercită acțiunea oblică cu un creditor urmăritor, care obține prin actul de urmărire o indisponibilitate a lucrului. Această soluțiune nu poate însă fi admisă, de oarece am arătat că acțiunea oblică nu este un act de urmărire, și că prin urmare debitorul conservă încă libertatea de a dispune de drepturile sale și de a face acte care vor fi opozabile creditorilor, dacă sunt făcute fără fraudă. Prin urmare, concluziunea noastră este că transacțiunea făcută de debitor și excepțiunile posterioare intentării acțiunii oblice, pot opri efectele acestei acțiuni.

3) Vezi în sensul acesta Laurent, *Principes de droit civil français*, t. XVI, No. 402; Planiol, *Traité élémentaire de droit civil*, t. II, No. 291; Larombière, *Théorie et pratique des obligations*, la comentariul art. 1166 din codul Napoleon (corespunzător art. 974 din codul civil român).

1) Vezi *Dreptul* No. 84 din 1908.

debitorului, profită tutul creditorilor, pentru motive lesne de găsit, că creditorul care a intentat acțiunea nu bobândește nici un drept de preferință. De asemeni, în ceiace privește autoritatea lucrului judecat: lucrul judecat pentru sau contra creditorului este judecat pentru sau contra debitorului și celorlalți creditori.

Această soluțiune din punctul de vedere al lucrului judecat, nu face nici o dificultate când debitorul a fost și el pus în cauză; dar pentru cazul contrariu, chestiunea este foarte controversată. S'a propus nu mai puțin de trei sisteme. Pe când Aubry și Rau⁴⁾ susțin că lucrul judecat nu poate fi cu privire la debitor, care intentează acțiunea oblică, de oarece creditorul nu este reprezentantul său, Colmet de Santerre și Demante⁵⁾ pretind, din potrivă, că lucrul judecat pentru sau contra creditorului este opozabil sau profitabil debitorului. Alții⁶⁾, în sfârșit, admit un al treilea sistem, care face o distincțiune după cum lucrul judecat este favorabil sau nefavorabil.

17. Egalitatea care există între creditori, din punctul de vedere al acțiunii oblice, poate să dispară fie prin efectul acțiunii directe a unor creditori, fie prin efectul dreptului de retențiune. Asupra acestor două restricțiuni, este necesar să dăm câteva explicațiuni.

18. În ceiace privește acțiunile directe⁷⁾ găsim unele aplicațiuni în codul civil.

Una din aceste aplicațiuni o găsim în art. 1488. Zidarii, lemnarii sau alți lucrători, cari au tratat cu un întreprinzător pentru clădirea unui edificiu, pot exercita contra proprietarului sau comitentului nu numai acțiunea oblică a art. 974, mulțumită căreia ei ar face să intre în patrimoniul întreprinzătorului o valoare sau un bun care va fi supus la concursul tutulor creditorilor, dar și o acțiune directă, prin care ei pot reclăma, zice art. 1488, plata lor dela comitent, pe atât pe cât acesta ar datori întreprinzătorului în momentul reclamațiunii.

Un alt caz de acțiune directă se găsește în ipoteza art. 1542 alin. II în fine, care declară că «mandantul poate să intenteze direct acțiunea contra persoanei ce mandatarul și-a substituit».

Tot o acțiune directă posedă și proprietarul sau locatarul contra sublocatarului.

Acțiunile acestea directe constituiesc pentru creditorii cari pot să le intenteze, ca un fel de privilegiu; mai toate

4) Vezi Aubry et Rau, *Cours de droit civil*, t. IV, § 312.

5) Vezi Colmet de Santerre și Demante, *Cours analytique de code civil*, t. V, No. 81 bis.

6) Vezi Laurent, *Principes de droit civil français*, t. XVI, No. 408.

7) Vorbim aci de *acțiunile directe*, adică de acelea în virtutea cărora creditorul poate să acționeze direct și în numele său propriu pe debitorul debitorului său, cu cât prin antiteză cu ele s'au numit *acțiuni oblice*, cele exercitate de creditor în numele debitorului său (Vezi Planiol, *Traité élémentaire de droit civil*, t. II, pg. 105, nota 1 (edit. 4-a).

se bazează pe o idee de conservare sau ameliorare a patrimoniului debitorului, dacă nu pe un motiv de echitate.

Un autor însemnat, Labbé, care aveă multă predilecție pentru subtilitățile juridice, a voit chiar să admită privilegiu speciale asupra creanțelor⁸⁾. În ipoteza acțiunii directe, ar există un privilegiu asupra unei creanțe; proprietarul, de pildă, ar aveă un privilegiu asupra creanței ce locatarul are contra sublocatarului. Dar chestiunea privilegiilor asupra creanțelor se poate pune și în afară de sfera de aplicare a acțiunii directe, ordecâteori s'ar realiză punerea unei valori în patrimoniul cuiva. Labbé face o aplicare a acestei teorii în caz de asigurare contra incendiului: asigurarea este un contract de indemnitate și este firesc să se facă tot posibilul ca indemnitatea să fie plătită aceluia care suferă paguba.

Aceste privilegii speciale asupra creanțelor, conferă un drept de preferință asupra lucrului altuia, și Labbé merge până a recunoaște creditorului chiar un drept de urmărire contra terților, ceea ce revine a susține că o cesiune de creanță ar fi ineficace.

Ce trebuie să gândim despre această concepțiune a privilegiilor speciale asupra creanțelor?

Mai întâiu, ea nu are nici un precedent istoric. Și întrn cât privește pe redactorii codului, ei nici nu au avut măcar cea mai mică noțiune despre ea.

Dealtmîntrelea, ea este contrarie principiilor dreptului civil. Se știe că privilegiile sunt de drept strict și nu pot fi întinse dela o ipoteză la alta prin analogie.

Labbé spune că un recurs care naște dintr'o acțiune personală exercitată de către noi, trebuie să ne profite, dar această afirmațiune trebuie înlăturată, căci pentru a se admite un privilegiu, trebuie un text formal de lege, identitatea de motive cu un caz existent de privilegiu nefiind suficientă.

19. Trecem acum să indicăm în câteva cuvinte efectul dreptului de retențiune asupra acțiunii oblice.

Și dreptul de retențiune ajunge la un rezultat analog unui privilegiu: persoana care devine creditoare din cauza unei cheltueli făcute pentru un lucru, poate să rețină acest lucru atât timp cât nu i s'a plătit cheltuiala făcută. Dreptul de retențiune există, chiar dacă nu ar fi un contract, ordecâteori ne găsim într'un caz de *debitum cum re junctum*; el este fondat pe convențiunea tacită de gaj sau pe excepțiunea de dol.

Astfel fiind, se poate cu ușurință vedea cum dreptul de retențiune rupe în oarecare măsură egalitatea efectelor acțiunii art. 974, fără însă a paraliză exercițiul acestei acțiuni.

GEORGE PLASTARA

8) Vezi asupra chestiunii privilegiilor speciale asupra creanțelor, articolele publicate de Labbé în *Revue critique*, 1876, pag. 571 și 665.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA III

Audiența dela 3 Decembrie 1908

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

Ministerul de finance cu Apostol Zappa și alții

TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE. — CONTRAVENȚIUNE. — JURISDICȚIUNI SPECIALE. — AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT. — ART. 36 ȘI 104 DIN CONSTITUȚIUNE. — ART. 56 ȘI 57 DIN LEGEA TIMBRULUI.

Din combinațiunea art. 36 și 104 din Constituțiune rezultând că, deosebit de Curțile și tribunalele ordinare, puterea judecătorească se poate exercita și prin jurisdicțiuni speciale, cari se înființează prin anumite legi, urmează că constatarea contravențiilor la legea fiseului care, potrivit art. 56 și 57 din legea timbrului, are a fi făcută prin proces-verbal de către agenții fiseului, cu drept de apel la tribunal, se bucură de privilegiul autorității lucrului judecat, întocmai ca și hotărârile instanțelor judecătorești ordinare.

No. 353. — Casată, fără trimitere, după divergență, în urma recursului făcut de Ministerul de finance, deciziunea Curței de apel din București, secț. III, cu No. 92 din 1904, dată în proces cu Apostol Zappa și alții.

S'au ascultat: d-l avocat Al. Zeuceanu, în desvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați Em. Pantazi, B. Păltineanu, P. Missir, C. G. Dissescu, Al. Cerban și Gr. Urășteanu, în combateri; d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare rămas în divergență:

«Violarea art. 57 și 57 bis din legea timbrului de la 1886, violarea principiului lucrului judecat, necompetență și exces de putere.

«Contravenițiunea comisă de toți moștenitorii Zappa, a fost constatată prin procesul-verbal aprobat de Minister. Contra acestei încheieri, unii din moștenitori au făcut apel și li s'a respins, alții au lăsat apelul să se perime, iar alții nu au făcut deloc apel. Pentru toți dar există lucru judecat și prin urmare și imposibilitatea de a mai deduce pe cale ordinară ceea ce eră definitiv judecat pe calea indicată de legea specială a timbrului».

Având în vedere că prin deciziunea Curței de apel atacată prin recurs și prin sentința trib. Ilfov secț. III cu No. 625 din 1901, se constată că trei grupuri de rude a defunctului Vanghele Zappa, care își discutau între ele, prin judecată, dreptul de moștenire a averii rămasă dela defunct, au convenit de a primi fiecare grup câte o treime din acea avere, deși erau în grade neegale de succesibilitate, și astfel au făcut acte autentificate de trib. Ilfov, în zilele de 7 și 8 Octombrie 1892, pentru stabilirea arătatei transacțiuni. Mai târziu apoi, tocmai

peste aproape trei ani, un domn controlor fiscal a constatat, prin procesul verbal dela 4 Octombrie 1895, existența actelor de transacțiune și din interpretarea lor rezultând că ele conțin donațiuni deghizate, făcute de moștenitorii în drept de a primi averea, către alții cari nu aveau gradul de succesibilitate, a considerat această operațiune ca o contravenție la legea timbrului din 1886, și a condamnat pe toți moștenitorii să plătească fiseului suma de lei 215.396 lei 28 bani ca taxă și amendă. Acel proces verbal, aprobat de către ministerul de finance la 31 Octombrie 1895, a fost notificat în copie tuturor moștenitorilor, cari l'au atacat cu apel la trib. Ilfov afară de moștenitorul M. Gh. Cociu, căruia nu i s'a notificat arătutul proces verbal. Tribunalul a respins apelul unor moștenitori, fiindcă nu s'au conformat art. 57 din legea timbrului, de a consemna suma la care erau condamnați, apelul altora a fost respins ca nesuștinut și în fine a celorlalți s'a declarat perimat după cererea fiseului.

În urmă însă toți moștenitorii condamnați au intentat acțiune contra Statului, pe cale ordinară, la trib. Ilfov pentru desființarea procesului-verbal de contravențiune, fiindcă actele de transacțiune n'ar conține în ele nici o donațiune deghizată și prin urmare nu s'a comis nici o contravențiune la legea timbrului. Contra acelei acțiuni Statul a invocat autoritatea lucrului judecat pe baza procesului verbal de contravențiune, care a rămas ca hotărâre definitivă. Tribunalul Ilfov însă, prin menționata sentință cu No. 625 din 1901 a respins această excepțiune și judecând acțiunea în fond a hotărât că Statul nu este în drept de a încasa arătata sumă de 215.396 lei 28 bani, fiindcă nu s'a comis contravenție la legea timbrului prin donațiuni deghizate. Această sentință fiind confirmată prin deciziunea Curței din București secț. III cu No. 92 din 1902, Statul a făcut contra ei recursul ce este a se judeca;

Considerând că, din combinațiunea art. 36 și 104 din Constituțiune, rezultă că, deosebit de curțile și tribunalele ordinare, puterea judecătorească se poate exercita și prin jurisdicțiuni speciale, care se înființează prin anume legi speciale, și prin urmare hotărârile date de asemenea jurisdicțiuni, prin îndeplinirea formelor prescise de legea organizării lor, trebuie să aibă aceiași autoritate de lucru judecat ca orice hotărâre judecătorească, fără a se mai putea înlătura prin altă judecată, pe cale ordinară, căci altfel, rezultatul ar fi ca și cum acele jurisdicțiuni n'ar mai fi fost anume înființate prin lege, ba încă rezultatul ar fi și mai rău, dacă s'ar da de mai multeori curs de judecată pe diferite căi, ceea ce nu poate să intre în intențiunea legiuitorului;

Considerând că prin art. 56 și 57 din legea timbrului dela 1886, prevăzându-se că contravenițiunile la această lege se vor constata prin proces-verbal, de către funcționarii fiseului, și că acei declarați de contravenienți și amendați, au dreptul de a face apel la tribunal, în ter-

men de 10 zile dela primirea copiei de pe procesul-verbal, precum și recursul în casație, în termen de o lună dela data sentinței tribunalului, urmează că prin asemenea dispozițiuni s'a înființat o jurisdicțiune specială pentru lichidarea definitivă a drepturilor fiscalului, pentru cazurile de contravențiune la legea timbrului, fără a mai fi admisibilă, după principiul mai sus arătat, altă judecată pe cale ordinară.

Considerând că o asemenea interpretare a legii se confirmă și prin art. 74, căci dacă se prevede prin acest articol, că pe deoparte dreptul fiscalului de a constata contravențiunile, se prescrie numai prin trecerea de 3 ani dela comiterea lor, apoi este inadmisibil ca pe de altă parte să fie admiși contravenienții de a ataca procesele-verbale de contravențiune prin judecată pe cale ordinară, și în tot timpul îndelungat al prescripțiunii de 30 ani ;

Considerând că, dacă prin art. 72 din legea timbrului dela 1900, și prin art. 75 din legea dela 1906, se prevede expres că contravenienții nu vor mai putea ataca procesul-verbal pe nici o cale, dacă n'au reclamat la tribunal în termen de 15 zile dela primirea lui, din aceasta nu rezultă că sub imperiul legii din 1881 și 1886, contravenienții cari n'au reclamat în termen de 10 zile, aveau dreptul de a ataca procesul-verbal pe cale ordinară, fiindcă prin art. 57 din acele legi, nu li se interzice expres altă cale de judecată, căci și prin acest articol se prevede că în lipsa de reclamație din partea contravenienților, în termen de 10 zile, procesul-verbal va rămâne executor, ceea ce însemnează că va rămâne definitiv sau nesuseptibil de a mai fi atacat, fiindcă nu se poate executa nici o hotărîre, decât atunci când este rămasă definitivă, afară de executările provizorii anume admise, în cazuri excepționale prevăzute de lege ;

Considerând că, în specie, apelurile moștenitorilor lui Vanghelie Zappa, fiind unele respinse, altele perimate, urmează că procesul-verbal de contravenție arămas definitiv și executor, ne mai având drept acei moștenitori de a'l ataca prin acțiune pe cale ordinară, așa că numai prin o greșită interpretare a citatelor texte de lege au putut tribunalul și Curtea de apel să respingă excepțiunea autorității lucrului judecat invocată de Stat și să intre în judecata fondului procesului ;

Considerând că nici după cererea moștenitorului M. G. Cociu, care n'a primit copie după procesul-verbal, nu puteau instanțele de fond să intre în judecata fondului procesului, căci nici dânsul n'are drept de judecată pe cale ordinară, ci numai pe aceea a jurisdicțiunii speciale ;

Că, prin urmare, în vederea celor expuse, rezultă că motivul de casare este fondat ;

Considerând apoi că nu mai este necesitate de a se mai discuta celelalte două motive de casare, căci chiar dacă ar fi fost caz de a se declara prescrișă contravențiunea constatată prin procesul-verbal dela 4 Octombrie

1895, sau că în fond actele de transacție n'ar conține donațiuni deghizate, și prin urmare nu s'ar fi comis nici o contravențiune, totuș hotărîrile instanțelor de fond nu s'ar putea menține pe asemenea motive, întrucât moștenitorii Zappa n'aveau dreptul de a face acțiuni pe cale de judecată ordinară, spre a putea invoca prescripțiunea și neexistența contravențiunii ;

Considerând, în fine, că afacerea ne mai comportând o altă judecată pe cale ordinară, după cum a fost pornită, urmează că este caz de a se casa deciziunea Curței din București fără trimitere la altă Curte, conform art. 37 din legea Curței de casație ;

Pentru aceste motive, casează fără trimitere.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNE III

Audiența dela 17 Noembrie 1908

Președinta d-lui N. Budișteanu, președinte

Ministerul public și Societatea de asigurare Generală,
reprezentată de N. G. Cantacuzino și G. Știrbei cu Isac Beligrădeanu

CONTRACT DE ARENDARE.— CERERE DE ANULARE A CONTRACTULUI.— APEL.— ALEGERE DE DOMICILIU.— MINISTERUL PUBLIC.— INDIVIZIBILITATE.— ART. 12 ALIN. II DIN LEGEA PROPRIETARILOR.

CONTRACT DE ARENDĂ.— MAI MULTE MOȘII ARENDATE ACELEIAȘ PERSOANE.— ÎNTINDERE DE PESTE 4000 HECTARE.— ANULAREA SAU REDUCEREA CONTRACTULUI.— PUNEREA ÎN EXECUTARE A CONTRACTULUI LA PROMULGAREA LEGEI DIN 12 APRILIE 1908.— SENSUL CUVÂNTULUI «EXECUTARE». — ART. 2 ȘI 4 DIN LEGEA PENTRU MĂRGINIREA DREPTULUI DE A ȚINE ÎN ARENDĂ MOȘII.

CONTRACT DE ARENDARE.— ANULAREA LUI.— UNDE TREBUE ÎNDRAPTĂ CEREREA ÎN CAZUL PREVĂZUT DE ART. 1 ȘI 2 DIN LEGEA DELA 12 APRILIE 1908.

CONTRACT DE ARENDARE.— ANULAREA LUI.— ALEGEREA DE CĂTRE ARENDAȘ A CONTRACTULUI DE DESFIINȚAT.— PERDEREA ACESTUI BENEFICIU.— ART. 5 DIN LEGEA DELA 12 APRILIE 1908.

1° Deși art. 12 alin. II din legea asupra drepturilor proprietarilor prevede că apelantul, în petiția de apel, trebuie să-și aleagă domiciliul în orașul de reședință al Curței unde își îndreaptă apelul, totuș când primul procuror al unui tribunal de județ atacă cu apel o sentință a tribunalului respectiv la Curtea din circumscripția căreia face parte acel tribunal, nu mai este necesar a-și alege domiciliul, potrivit legii proprietarilor, de oarece ministerul public fiind indivizibil, din singura indicație a calității aceluia care face apel rezultă implicit și alegerea de domiciliu.

2° Potrivit art. 1 și 4 din legea dela 12 Aprilie 1908, primul procuror al tribunalului situațiunei unui imobil arendat, este în drept a cere anularea contractului de arendă a mai multor moșii arendate către o singură persoană și a căror întindere ar fi mai mare de 4000 hectare cultivabile, cu excepție numai pentru acele contracte cu dată certă și în

executare la promulgarea legii sau urmând prin reînnoire sau prelungire să înceapă a se executa la 23 Aprilie 1909, și care se vor respecta până la 23 Aprilie 1912, sau până la expirarea lor, dacă ea ar avea loc înainte de această epocă.

3° Prin cuvintele «în executare», cuprinse în art. 4 al legii dela 12 Aprilie 1908, legiuitorul a voit a înțelege lucrările premergătoare și indispensabile pentru arăturile și semănăturile ce se fac toamna și primăvara pentru produsele ce se vor recolta vara.

4° Cu toate că cele două moșii al căror contract de arendare este atacat în anulare, sunt situate în câte un județ deosebit, ele fiind însă întrunite printr'un singur contract de arendare, primul-procuror are latitudinea de a face acțiunea în anulare la tribunalul în circumscripția căruia se află unul din nemișcătoare, când pârâtul nu-și are domiciliul în nici unul din județele în care se află moșiile.

5° Deși potrivit art. 5 din legea dela 12 Aprilie 1908, în cazul în care va fi loc ca să se desființeze, prin aplicarea acestei legi, unele contracte de arendare, alegerea contractului de desființat aparține arendașului, totuși în cazul când arendașul nu a denunțat contractul în termen de cel mult două luni dela publicarea numitei legi, el este lipsit de beneficiul facultății de alegere, prevăzut de citatul text de lege.

No. 316.— D-l prim-procuror al tribunalului Prahova a făcut apel contra ordonanței No. 378 din 1908, a d-lui prim-președinte al acelui tribunal, secția I, în procesul dintre societatea de asigurare Generala, azi N. G. Cantacuzino și G. Știrbei, cu Isac Beligrădeanu.

S'au ascultat: d-l avocat N. Economu, din partea intimatului Beligrădeanu, în desvoltarea incidentului de anulare a apelului; d-l procuror Al. Dem. Opreșcu, în concluziuni; d-nii avocați Dem. Marinescu și H. Catargi, în combaterea incidentului.

Curtea,

Având în vedere incidentul ridicat de Isac I. Beligrădeanu fiu, de a se declara nul și de nul efect, apelul făcut de primul-procuror al tribunalului Prahova pe motiv că acesta nu și-a ales în petițiunea de apel domiciliul în orașul de reședință al Curței, adică în București, conform art. 12 alin. 2 din legea asupra drepturilor proprietarilor;

Având în vedere că Ministerul public este indivizibil;

Având în vedere că primul-procuror al tribunalului Prahova a lucrat ca organ a Ministerului public al căru

reprezentant pentru circumscripția Curței de apel din București de care ține tribunalul Prahova, este parchetul general care dela lege își are reședința la București, care este și reședința Curței înaintea căreia este adusă afacerea prin apel;

Că, dealtfel, din singura indicație a calității aceluia care face apel rezultă implicit și alegerea de domiciliu;

Că dar, incidentul nefiind întemeiat, urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, respinge incidentul.

În fond:

S'au ascultat: d-l procuror, în desvoltarea motivelor de apel; d-nii avocați Marinescu și H. Catargi, din partea intimatilor Cantacuzino și Știrbei; d-nii avocați Take Ionescu, Aurel Iliescu și N. Economu, în combateri.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de d-l prim-procuror al tribunalului Prahova în contra ordonanței No. 378 din 1908 a d-lui prim-președinte al tribunalului Prahova secția I;

Având în vedere că primul-procuror al tribunalului Prahova pe temeiul art. 2 și 7 din legea pentru mărginirea dreptului de a ține în arendă moșii, promulgată și publicată în *Monitorul Oficial* No. 11 din 12 Aprilie 1908 și pe temeiul ordinului cu No. 12680 din 8 Octombrie 1908 al procurorului general al acestei Curți, a chemat în judecată pe societatea «Generala» din București, astăzi reprezentată prin d-nii N. G. Cantacuzino și G. Știrbei, cum și pe firma Isac I. Beligrădeanu fiu din Craiova, pentru ca față cu dânsii să se declare nul și de nul efect contractul de arendare, intervenit între numita firmă și d-nele Caliopei Zecany de Racovizza și Polixenia M. Durutti, pentru arendarea moșiilor parafernale Fulga din județul Prahova și Dulbanul din Buzău;

Având în vedere că această acțiune a fost respinsă ca nefondată prin ordonanța prezidențială apelată astăzi de Ministerul public;

Având în vedere că, în principal, cestiunea ce se discută este de a se ști dacă Fulga și Dulbanul formează două deosebite moșii, sau numai una singură;

Având în vedere că din actele prezentate de părți, rezultă în mod cert și indiscutabil, că Fulga și Dulbanul formează două deosebite moșii, și în adevăr: moșia Fulga este situată în județul Prahova, iar Dulbanul în județul Buzău și ele sunt despărțite prin moșia Statului Amaru (fostă a mănăstirii Căldărușani); că atât Fulga, cât și Dulbanul au fost hotărnicite în anul 1872 de inginerul hotarnic S. Zefchide și fiecare au planul și cartea lor de hotărnicie, a moșiei Fulga purtând No. 156 din 1872, iar a moșiei Dulbanul purtând No. 158 din 1872;

Având în vedere că din cartea de hotărnicie, a moșiei Statului Amaru, care desparte moșia Fulga, de moșia Dulbanul, lucrată în anul 1873, de inginerul hotarnic Ion N. Râmniceanu, rezultă de asemenea că sunt două moșii, arătându-le cu vecinătăți distincte;

Că, în afară de toate cele arătate mai sus, din actul de vânzare autenticat la No. 2815 din 1906 de tribunalul Ilfov secția de notariat, prin care Caliopy Zechany de Racovizza și Polixenia N. Durutti, fetele lui Xanto, vând numitele moșii societății de asigurare «Generală», rezultă în mod lămurit că sunt două moșii deosebite, de oarece în act se zice, că numitele vând două moșii și anume: Fulga din județul Prahova, cu trupurile ei: Corgănașul sau Țiteica, Rușii sau Smârcul, Buiasca, Apunăciori sau Amarul, Schimbul, Gutililă și Ciorăneasca, și moșia Dulbanul-Crețu din comuna Amaru județul Buzău cu toate trupurile și denumirile ce va fi având vechi sau noi în toată întinderea ei;

Că, prin urmare, nu se poate susține că Dulbanul ar fi un trup din Fulga, întrucât prin sus menționatul act nu numai că se arată care anume sunt trupurile moșiei Fulga, dar se spune că și Dulbanul are trupurile lui și constituie o moșie separată;

Având în vedere că prin faptul că aceste două moșii au fost arendate printr'un singur contract și unei singure persoane, având aceiași administrație, deși Beligrădeanu cu nimic nu a dovedit acest din urmă fapt, adică că ar avea o singură administrație la ambele moșii și nici că a cerut să facă această dovadă, dar totuși chiar de ar fi dovedite aceste simple împrejurări, nu se poate conchide din ele că Fulga și Dulbanul formează o singură moșie, când din sus menționatele acte rezultă în mod suficient că sunt două deosebite moșii, după cum însăși proprietarele le-au considerat în actul de vânzare către societatea «Generală»;

Că, pe de altă parte, chiar în actele de arendare ale lui Beligrădeanu produse chiar de dânsule, se arată că se arendează două moșii;

Considerând dar că fiind bine stabilit, că Fulga și Dulbanul sunt două deosebite moșii, și că întinderea lor trece peste 4000 hectare, fapt necontestat de părți, contractul de arendare cade sub prevederile art. 1 și 4 din legea din 12 Aprilie 1908, și prin urmare acțiunea d-lui prim procuror din acest punct de vedere este întemeiată și ca atare urmează a se admite și a se reduce până la 1912 termenul de arendare al moșiilor Fulga din județul Prahova și Dulbanul din județul Buzău, arendate de firma Isac I. Beligrădeanu fiu dela Caliopi Zecany de Racovizza și Polixenia A. Durutti, reprezentate astăzi prin noi proprietari Nicolae G. Cantacuzino și G. Știrbei;

Considerând că, conform art. 4 din legea dela 12 Aprilie 1908, rezultă ca toate contractele care se găseau în executare la promulgarea acestei legi se vor respecta până la 1912 sau până la expirarea lor, dacă ea ar avea loc înainte de această epocă;

Că astfel urmează a se examina dacă contractul de arendare în cesiune cu dată certă, eră sau nu, pus în

executare la promulgarea sus zisei legi, spre a se vedea dacă trebuie anulat în întregul lui;

Având în vedere că contractele de arendare prin felul lucrărilor ce au a se face în temeiul lor, trebuiesc a fi puse în executare înainte de data începerii lor prevăzută într'insele și de obicei în toamna anului ce precede, în specie în toamna anului 1907, când arendașul Beligrădeanu a trebuit să-și facă arăturile și semănăturile de rapiță și grâu, iar pentru semănăturile din primăvară, chiar din luna Februarie dacă timpul a fost favorabil;

Considerând că în acest scop noul arendaș este în drept a intra în moșia arendată înainte de termenul prevăzut în contract, spre a-și face muncile agricole, și art. 1465 din codul civil obligă pe arendașul care ese să dea celui ce vine după dânsul încăperile cuviincioase și alte înlesniri pentru muncile anului următor;

Considerând că chiar noua lege a tocmelilor agricole prin art. 49 alin. 2 prevede că anul agricol începe la 1 Martie și se termină la sfârșitul lui Februarie care urmează;

Că, prin urmare, executarea muncilor agricole a început cu două luni aproape înainte de data prevăzută în contractul de arendare;

Considerând încă, că arendașul care a început de cu toamnă arăturile de rapiță și de grâu, a trebuit să recruteze personalul necesar lucrărilor, să-și aducă la moșie mașini și alte unelte și chiar vitele sale; că prin urmare, principalele culturi făcându-se înainte de data prevăzută în contract, nu mai începe îndoiială că legiuitorul prin cuvintele din art. 4 al legii, și în executare la promulgarea legii, a înțeles tocmai lucrările premergătoare și indispensabile pentru arăturile și semănăturile ce se fac toamna și primăvara pentru produsele ce au a se recolta vara;

Considerând că, pe lângă toate acestea, arendașul încă din iarnă trebuie să facă învoelile cu locuitorii de pe moșie ca și aceștia să-și poată face arăturile lor la timp și acestea toate înainte de 23 Aprilie;

Considerând că din cele ce preced rezultă în mod evident că contractul de arendare a cărui nulitate se cere, fiind în executare înainte de punerea în aplicare a legii din 12 Aprilie 1908, el nu poate cădea sub prevederile art. 2 din zisa lege, de a fi declarat nul în totul;

Având în vedere că în ce privește cererea subsidiară a d-lui procuror general, că în cazul când se va respinge cererea principală de a se anula contractul în întregul său, în tot cazul să se admită reducerea termenului contractului până la 1912;

Având în vedere că nu se poate susține că această cerere subsidiară constituie o cerere nouă făcută pentru prima oară în apel, căci din economia legii rezultă că anularea contractului implică în sine și reducerea termenului, care nu este decât o anulare parțială a con-

tractului și prin urmare reducerea nu este un nou capăt de cerere, ci aceeași acțiune de anulare, însă redusă; că, dealtfel, din concluziunile scrise ale părților și din ordonanța prezidențială apelată, rezultă că părțile au discutat procesul și din punctul de vedere al aplicațiunii art. 1 și 4 din lege, prin urmare nu este o surprindere pentru Beligrădeanu această cerere a d-lui procuror general făcută înaintea Curței;

Având în vedere că intimatul Beligrădeanu a susținut că, în cazul când Curtea ar considera că sunt două moșii deosebite, în acest caz dânsa nu poate să pronunțe reducerea termenului contractului, de cât numai în ce privește moșia Fulga din județul Prahova, pentru care s'a făcut cererea de anulare de către parchetul respectiv, iar nici decum în ce privește moșia Dulbanul din județul Buzău, pentru care procurorul tribunalului Buzău nu a făcut o asemenea cerere, bazându-se intimatul pe art. 60 din procedura civilă;

Având în vedere că deși ambele moșii sunt situate fiecare în câte un județ, însă ele fiind întrunite printr'un singur contract de arendare, și după dispozițiunile art. 1 din 12 Aprilie 1908, constituind o singură abatere dela lege, în asemenea caz nu este necesar ca să se intente atâtea acțiuni după diferitele situațiuni ale imobilelor, ci este destul o singură acțiune intentată de către parchetul tribunalului unde este situată una din moșii, căci judecata anulării sau reducerii fiind indivizibilă, implicit se recunoaște că trebuie să fie o singură acțiune;

Că, dealtfel, chiar după dispozițiunile art. 60 din procedura civilă, primul-procuror avea alegerea de a face acțiunea la tribunalul în care se găsește unul din nemisătoarele, când pârâtul nu avea domiciliu în nici unul din județele în care se găseau moșiele, cum este în speță;

Având în vedere că intimatul Beligrădeanu în mod subsidiar a cerut ca, în cazul când Curtea ar găsi că sunt două moșii distincte, să-l considere de bună credință declarând că menține contractul numai asupra moșiei Fulga, renunțând la moșia Dulbanul;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 5 din legea din 12 Aprilie 1908 pentru mărginirea dreptului de a ține în arendă moșii, în cazul în care va fi loc a se desființa prin aplicarea acestei legi unele contracte de arendare, alegerea contractelor de desființat aparține arendașului;

Având în vedere că pentru aceasta arendașul este dator ca, în termen cel mult de două luni] dela publicarea legii, să încunoștiințeze prin mijlocirea portăreilor pe proprietarii respectivi despre hotărârea lui de a desființa contractele de arendare;

Având în vedere că intimatul Beligrădeanu nu dovedește că s'a conformat citatelor dispozițiuni din lege, astfel că cererea făcută astăzi este tardivă;

Având în vedere că Beligrădeanu pretinde că dacă nu a denunțat contractul în termenul de două luni, aceasta

nu a făcut-o din cauză că a fost în credință că luase în arendă o singură moșie, însă legiuitorul nefăcând nici o distincțiune între arendașii de bună sau rea credință, un asemenea mijloc de justificare nu poate fi primit și deci numitul a pierdut beneficiul facultăței de alegere prevăzut de citatul text de lege.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnați : N. Budișteanu, C. Sărățeanu, N. Procopescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 18 Noembrie 1908

Președința d-lui Al. Nicolau, judecător

Manufatura regală de lumânări a Curței din Bruxelles și altul cu fima S. Albahary et C-*nie*

POPRIRE.— VALIDARE.— TERȚĂ PERSOANĂ.— DECLARAȚIUNEA SA.— CONCURSUL TUTUROR CREDITORILOR.— CONDEMNĂȚIUNEA TERȚIULUI POPRIT.— ART. 459 PR. CIVILĂ.

1° Sancțiunea obligațiunii terțiului poprit, prevăzută în art. 459 pr. civilă, este condamnățiunea definitivă a acestuia față de creditorul urmăritor, adică terțiul devine debitor pur și simplu al creditorului urmăritor, și prin urmare orce poprire făcută posterior este nulă și neavenită față cu sentința de validare, în ce privește suma poprită.

2° Terțiul care a omis cu ocaziunea validărei de a declara, conform art. 459 pr. civilă, existența celorlalte popriri anterior efectuate și validate, rămâne condamnat pur și simplu, ca orce alt debitor, față de creditorul urmăritor, care se va despăgubi pentru diferența creanței rămasă neacoperită din cauza concursului celorlalte popriri anterioare și nedeclarate, din orce altă sumă de bani aparținând terțiului, căci prin tăcerea sa terțiul a cauzat prejudiciu creditorului popritor, care, dacă ar fi știut că mai sunt și alte popriri anterioare, ar fi efectuat poprire în mâna altor persoane debitoare a debitorului său.

3° Validarea unei popriri nu poate fi făcută, cu toată tăcerea terțiului, decât ținându-se seamă de popririle anterior efectuate asupra acestei sume.

Tribunalul,

Având în vedere contestațiunile făcute de Manufatura Regală de lumânări a Curței din Bruxelles și Societatea anonimă H. Bolinecks prin petițiile înregistrate No. 15593 și 15594 din 1908, contra tablourilor de ordinea creditorilor lui B. B. Veinberg & fiu, pentru distribuirea sumei de 10635 lei 10 bani;

Având în vedere susținerile părților orale și scrise cum și concluziunile d-lui procuror;

Având în vedere că contestatorii susțin că rău judele delegat a înscris în tablou cu preferință numai pe firma S. Albahary & C-*ie* întrucât această firmă nu are față de ceilalți creditori nici o preferință, din contră, numiții contestatorii au popriri validate chiar

înainte de poprirea făcută de firma S. Albahary & C-ie, așa că au dreptul să primească sumele consemnate până la concurența creanțelor lor;

Având în vedere că intimații se opun pe motiv că făcând poprire în mâinile primăriei pe sumele de bani ce ar datoră firmei Veinberg, și această poprire fiind validată fără ca primăria să declare că mai sunt și alte popriri, s'a operat transfertul judiciar și primăria a încetat de a mai fi debitorul lui Veinberg & fiu și a devenit debitorul firmei S. Albahary & C-ie, astfel că i se cuvine întreaga sumă și nu înțelege a se prezenta la tablou pentru a renunța la hotărîrea ce are și de a fi plătit integral;

Având în vedere că conform art. 459 pr. civ. terțiul poprit este dator a declara la ziua însemnată dacă datorește suma ce se poprește, cât este acea sumă pe bază de titlu și dacă mai este poprită și de alții;

Având în vedere că rațiunea pentru care legiuitorul a făcut să se prezinte terța persoană în instanță, referindu-se la conștiința și sinceritatea sa pentru a declara ea însăși dacă și cât datorează și dacă mai sunt și alte popriri asupra sumei poprite, a fost pe o departe, pentru a înlesni situațiunea creditorului următor, căci ar fi fost greu și poate chiar imposibil acestui creditor de a face dânsul dovada datoriei terțiului poprit, acesta neavând la îndemână elementele necesare pentru a face o atare dovadă, iar pe de altă parte legiuitorul obligând pe terțiul poprit de a declara dacă mai sunt și alte popriri, a urmărit și scopul de a mai împuțina procesele prin conexarea tuturilor popririlor și darea unei singure hotărîri;

Considerând că sancțiunea obligațiunei terțiului prevăzut în art. 459 pr. civilă este condamnățiunea definitivă a acestuia față de creditorul următor, cu alte cuvinte terțiul devine debitor pur și simplu al creditorului următor.

Că, prin urmare, orice poprire făcută posterior este nulă și neavenită față cu sentința de validare în ceiace privește suma poprită;

Considerând însă că această reticență a terțiului nu poate în nimic vătăma popririle anterior efectuate și validate, de oarece ne găsim în fața unor drepturi câștigate și consfințite în favoarea creditorilor cari le-au obținut prin o sentință judecătorească;

Că ar fi logic și înic ca un drept dobândit să se piardă, nu prin propriul său fapt, ci prin faptul altuia; că în asemenea condițiuni, un creditor fiind astfel la discrețiunea debitorului de conveniență cu terțiul, și-ar vedea drepturile spulberate, că, prin urmare, aceste popriri anterior efectuate, declarate sau nu cu ocazia validării de către terța persoană, există independent de afirmarea sa și efectul lor se menține, astfel că diferiții creditori care au popriri anterioare, vor veni în concurență la tablou după natura și calitatea creanței lor;

Având în vedere că terțiul care a omis cu ocaziunea validării de a declara, conform art. 459 proc. civilă, existența celorlalte popriri anterior efectuate și validate, rămâne însă ca sancțiune condamnat pur și simplu ca orice alt debitor față de creditorul următor, care se va despăgubi pentru diferența creanței rămasă neacoperită din cauza concursului celorlalte popriri anterioare și nedeclarate, din orice altă sumă de bani aparținând terțiului, căci prin tăcerea sa terțiul a cauzat prejudiciu creditorului poprit care, dacă ar fi știut că mai sunt și alte popriri anterioare, ar fi practicat și alte popriri în mâna altor persoane debitoare a debitorului său;

Considerând că validarea poprirei are de efect de a produce un transfert judiciar de creanță în favoarea creditorului următor în sensul că terțiul poprit devine debitorul personal al sumei poprite către creditor, dar cu caracterul ce are suma poprită în acel moment, adică în caz când anterior se efectuase și alte popriri asupra aceleiași sume, ea rămâne lovită de indisponibilitatea față de primul creditor poprit, rămânând însă în patrimoniul debitorului și prin urmare validarea poprirei nu poate fi făcută, cu toată tăcerea terțiului, decât ținându-se seama de popririle anterior efectuate asupra acestei sume.

Având în vedere că, în fapt, se constată că firma S. Albahary & C-ie a făcut popriri în mâna primăriei capitalei la 19 Martie 1896 și a validat-o prin sentința cu No. 1012 din 10 Octombrie 1905, iar contestatorii au făcut popriri la 21 Martie 1898 și 6 Aprilie 1896 validându-le prin decizia Curței de apel sect. III Buc. cu No. 54 din 22 Maiu 1904 și sentința cu No. 403 din 8 Aprilie 1904 rămasă definitivă și investită cu formula executorie.

Că dar, astfel fiind, contestațiunile sunt întemeiate și deci urmează că tabloul să fie reformat în sensul că și contestatorii să fie trecuți la tablou în raport cu creanța lor.

Având în vedere că calculându-se dividendul, se cuvine firmei S. Albahary & C-ie suma de 1309 lei 35 bani în baza titlurilor prevăzute în tablou, firmei Manufactura Regală de lumânări sumă de 3303 lei 70 bani în baza sentinței cu No. 2067 din 1897 a acestui tribunal și a deciziei Curței de apel sect. 2 Buc. cu No. 49 din 1899 investită cu formula executorie și firmei H. Bollincks suma de 6.022 lei 05 bani în baza sentințelor acestui tribunal cu No. 1532 din 1895, 847 din 1896 și a deciziilor Curții de apel sect. III cu No. 16 din 1903 și a secției I cu No. 20 din 1897 investite cu formula executorie.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Al. Nicolau, admite contestațiile.

Semnați: Al. Nicolau, Missir.